

Chinese media boycotten Vrouwenconferentie

door JAN VAN DER MADE
in China

PEKING - De vierde Wereldvrouwenconferentie trok het grootste aantal buitenlandse media dat ooit een VN-evenement heeft verslagen. In totaal werden meer dan 4000 journalisten geaccrediteerd. Westerse media kregen zware kritiek van hun Chinese collega's omdat zij alleen de negatieve kant van de conferentie zouden belichten. Maar hoe rapporteren de Chinese media zelf over de conferentie?

'Chinese en buitenlandse vrouwen planten vriendschapsboom in Huairou', meldde het *Volksdagblad* vorige week woensdag. Dat was notabene de dag nadat Hillary Clinton haar geruchtmakende 'vrouwenrechten zijn mensenrechten'-toespraak had gehouden, waarin ze, zij het indirect, bijtende kritiek leverde op China. Rechtstreeks op CNN, op de voorpagina van de *New York Times*, maar in de Chinese kranten verscheen zelfs haar naam niet. Een Chinese afgevaardigde die de toespraak met stijgende verontwaardiging had gevolgd, zei achteraf: "Buitenlanders mogen hier zeggen wat ze willen. Maar daarom hoeven wij het nog niet in de krant te zetten."

Chinezen worden in het ongewisse gelaten over de saillante details van het Vrouwenforum dat

vorige week vrijdag al afliep en de discussies die tijdens de Vrouwenconferentie worden gevoerd. "We lazen vorige week al veel kritiek op de westerse pers," zegt krantenverkoopster Lj Huangxiang. "Ze zouden alleen praten over het slechte vervoer, slechte accommodatie. Daaruit leiden we af dat er problemen zijn."

Song Anbinn, taxichauffeur, was door zijn taxibedrijf 'Geluk & Voorspoed' aangewezen om op Huairou te rijden. Hij was daar

mee een van de 5000 taxichauffeurs die een pas kregen om de binnenstad van Huairou binnen te komen. Er waren geruchten over duizenden lesbiennes die naakt in de straten dansten.

"Maar ik heb niets gezien," zegt Anbinn. "Alleen een hoop vrouwen die met elkaar praatten en wat kleine demonstraties. Omdat er nauwelijks over werd bericht ontstond bij veel mensen de indruk dat er een soort orgie werd gehouden. Maar ik weet na-

tuurlijk niet wat er zou zijn gebeurd als het niet zo geregend had," voegt hij er grijzend aan toe.

Voor het Chinese organisatiecomité en de Chinese Vrouwenfederatie was de conferentie een prestigekwestie. In 1990 al werden er door heel Peking affiches en banieren verspreid die opriepen 'een goede gastheer voor de Vierde Wereldvrouwenconferentie' te zijn.

Maar Peking had niet gerekend

op de groeiende rol van de niet-gouvernementele organisaties (NGO's) bij VN-conferenties. "Tijdens de milieutop in Rio in 1992 begonnen Chinese organisatoren nattigheid te voelen," zegt een Britse VN-conferentieveteraan. "Ze zagen dat het onofficiële forum van de NGO's een anarchistisch karakter aannam en vaak veel meer aandacht kreeg dan de officiële conferentie. Ze zagen overeenkomsten tussen dat wilde forum en de studentendemon-

straties op het Tiananmenplein in 1989."

Op het laatste moment besloot Peking het Vrouwenforum daar om te isoleren, fysiek (60 kilometer buiten Peking) en door middel van een nieuwsboycot. "Het was een puur politieke reden," zegt een van de duizenden 'vrijwilligers' die bij het Forum en de conferentie heeft rondgelopen. De openingsceremonie van het Vrouwenforum werd nog wel uitgezonden op de Chinese tv, maar daarna beperkte de verslaggeving zich tot enkele Chinese NGO's.

Maar ook over de Vrouwenconferentie wordt nauwelijks bericht. Er wordt geen aandacht besteed aan de moeilijke onderhandelingen over woorden en passages in het slotdocument, de discussies over pikante passages gaan voorbij aan Chinese lezers.

"Richtlijnen inzake bevolking en politiek die in de VS heersen zijn in China niet toepasbaar," vertelde de Chinese premier Li Peng tijdens zijn gisteren aan George Bush, die in Peking op privé-bezoek is. Deze opmerking stond vandaag in de meeste Chinese kranten en vormde een signaal aan de lezers: China tekent misschien het *Platform for Action* van de Vrouwenconferentie, waar (zij het in uiterst vage termen) staat dat vrouwen zelf mogen bepalen hoeveel kinderen ze kunnen krijgen, maar in de praktijk krijgt de binnenlandse politiek toch voorrang.

Compromis in Peking over mensenrechten

PEKING - De onderhandelaars op de Wereldvrouwenconferentie in Peking hebben gisteravond een compromis bereikt over de mensenrechten in de slotverklaring. Over de rechten van lesbiennes en vrijwilligerswerk voor vrouwen wordt nog gediscussieerd.

De netelige kwestie van de mensenrechten werd opgelost door het woord 'universeel' in de slotverklaring weg te laten. Er was veel discussie over de vraag of mensenrechten universeel zijn en in gelijke mate gelden voor alle landen, of dat deze rechten relatief zijn en afhankelijk van de cultuur en het ontwikkelingsniveau van een land.

De Oostenrijkse Irene Freudenschuss-Richel, voorzitter van het comité dat verantwoordelijk is voor de mensenrechten-paragraaf, zei dat het compromis de

uiteindelijke tekst niet zou verzwakken. Het woord 'universeel' werd erg vaak genoemd in overige delen van de ontwerp-tekst. "Als je benadrukt dat mensenrechten in een bepaalde situatie universeel zijn, dan impliceert dat dat in een andere context deze rechten niet gelden," zo werd gezegd. Ook Amnesty International betoonde zich tevreden met het compromis.

Tevens is een akkoord bereikt over de seksuele rechten van vrouwen. Volgens de ontwerp-teksten dienen vrouwen die een abortus ondergaan, niet te worden vervolgd. Vrouwen hebben beslissingsrecht over hun eigen seksualiteit, hun gezondheid en de voortplanting.

De Nederlandse minister van ontwikkelingssamenwerking, Pronk, en zijn collega van emancipatie-zaken, Melkert,

noemden het akkoord een doorbraak. Maar op aandringen van Iran en het Vaticaan is de expliciete term 'seksuele rechten' uit de tekst verdwenen. Ook sneuvelde een verklaring over de rechten van niet-traditionele families als één-ouder gezinnen en homoseksuele paren met kinderen. De onderhandelaars kwamen wel een tekst overeen waarin ouders het recht wordt ontzegd om voor hun kinderen te beslissen over zaken als abortus en geboortebeperving.

Vrijdag moet de voltallige vergadering van de conferentie haar goedkeuring geven aan de slotverklaring.

Verscheidene Derde-Wereldlanden hebben gezegd dat het document waardeels zal blijken als het Westen geen extra geld uittrekt voor uitvoering van het Programma van Actie. (AP, Rtr, ANP)